

„Milosrdenství Hospodinova plná je země.“ Žalm 33:5

„Přistoupili k němu Jakub a Jan, synové Zebedeovi, a řekli mu: „Mistře, chtěli bychom, abys nám učinil, oč tě požádáme.“ Řekl jim: „Co chcete, abych vám učinil?“ Odpověděli mu: „Dej nám, abychom měli místo jeden po tvé pravici a druhý po levici v tvé slávě.“ Ale Ježíš jim řekl: „Nevíte, oč žádáte. Můžete pít kalich, který já piji, nebo být pokřtěni křtem, kterým já jsem křtěn?“ Odpověděli: „Můžeme.“ Ježíš jim řekl: „Kalich, který já piji, budete pít a křtem, kterým já jsem křtěn, budete pokřtěni. Ale udělovat místa po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž jsou připravena.“ Když to uslyšelo ostatních deset, začali se hněvat na Jakuba a Jana. Ježíš je zavolal k sobě a řekl jim: „Víte, že ti, kdo platí u národů za první, nad nimi panují, a kdo jsou u nich velcí, utlačují je. Ne tak bude mezi vámi; ale kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ Markovo evangelium 10:35-45

„Ale nyní nebudu jednat s pozůstatkem tohoto lidu jako za dřívějších dnů, je výrok Hospodina zástupů. Vzejde setba pokoje: vinná réva vydá své plody, země svou úrodu a nebesa svou rosou. To všechno dám jako dědictví pozůstatku tohoto lidu. Jako jste byli zlořečením mezi pronárody, dome judský a dome izraelský, tak budete požehnáním, až vás zachráním. Nebojte se! Jednejte rozhodně.“ Zachariáš 8:11-12

„To zase začínáme sami sebe doporučovat? Či potřebujeme snad jako někdo doporučující listy k vám nebo od vás? Naším doporučujícím listem jste vy sami; je napsán na našem srdci, všichni jej znají a mohou číst. Je přece zjevné, že vy jste listem Kristovým, vzniklým z naší služby a napsaným ne inkoustem, nýbrž Duchem Boha živého, ne na kamenných deskách, nýbrž na živých deskách lidských srdcí. Odvažujeme se to říci, protože důvěřujeme v Boha skrze Krista. Ne že bychom mohli tuto způsobilost přičítat sami sobě na základě toho, co je v nás; naše způsobilost je od Boha, který nás učinil způsobilými sloužit nové smlouvě, jež není založena na liteře, nýbrž na Duchu. Litera zabíjí, ale Duch dává život.“ 2. dopis Korintským 3:1-6

Máš na to?

Dva učedníci řešili svoje postavení podle svých představ o Božím království. Až přijde ta sláva, chtějí být po levici a po pravici. Jejich zájem o úřad vyvolal hněv u ostatních učedníků. Ježíš uhnul ale debatu o způsobilosti jinam. Mluvil o tom, čeho byl plný. O službě druhým a o utrpení. To, o čem se vyjadřovali učedníci, dokazovalo, že si nejsou vědomi všech souvislostí a že si představují svět úplně jinak, než přichází. Dalo by se říci o tomto oddílu evangelia daleko více, ale já se přidržím pojmu způsobilosti, zralosti člověka pro určitý úkol. To proto, že se to pak začíná týkat i nás.

Když se ucházíme o nějakou práci, tak si do životopisu píšeme bohaté studium, jednu druhou párou a šestou pozici v předchozích zaměstnáních. Dokládáme reference předchozích zaměstnavatelů o své práci. Procházíme testy způsobilosti a nezbytnými rozhovory s nějakou komisí. Někdy nám ten výběr nedává rozum, protože to vypadá, jako když je dávno hotovo.

Jindy se podceňujeme, protože vidíme jen svoje slabosti, chyby, mládí a přes dosažené tituly, faktickou nezkušenost. Naše duše se chvěje.

Jistě jsou takoví, kteří se nezaleknou ani takových slov, která použil Ježíš. Úplně přesně Jan a Jakub nevěděli, co je tím vším myšleno, ale tvrdili, že Ježíšův kalich pro ně není žádným problémem.

Jde ale o způsobilost v širším slova smyslu. Žít ve společnosti, v kolektivu s jasným podnikatelským záměrem a zodpovědností za zaměstnance, tedy přijmout to, co jsme nikdy nechtěli. Žít v páru - a hodně lidí vám rovnou odpoví, že se takového rozhodnutí hodně bojí. Nebo: Být součástí církve ve chvíli, kdy se o ní říká leccos. Či zase: Zvládnout sebe sama, věřit, že unesu svou nemoc, svoje omezení a to i za zhoršených podmínek živobytí a podobně. Tady už mnoho hrdinů není.

V dalším dnešním úryvku z textu dopisu do Korintu mluví apoštol o způsobilosti proto, že se ve sboru, který založil, objevily pochybnosti o jeho schopnostech, kvalitě a kompetencích. Neucházel se o žádnou práci, ale bránil sebe i svůj tým před kritiky ale hlavně, více než obranu měl na srdci zralost svých milých v Korintě. Přece nemohou věřit každému blábolu nějakých nových apoštolů. A teď mne sneste, když budu trochu mluvit o tom, co je v tom úryvku námi čteného dopisu a co s našimi životy zdánlivě přímo nesouvisí:

Rabín Pavel prohlásil, že Korintští sami jsou dostatečným dokladem kvality Pavlovy práce. Píše i za spolupracovníky (to samo je sympatické). Korintští jsou jako dopis napsaný na srdci Pavlova týmu, ne na kamenných deskách. Tady si apoštol vzal z dávných dějin Izraele příklad pro porovnání. Dopisy psané inkoustem a zvláště zmíněné kamenné desky si nesl Mojžíš ze Sinaje a na nich záznam Deseti slov smlouvy. To byla Mojžíšova slavná služba Izraeli, která se ale nedá srovnat se záznamem psaným na lidském srdci. Korintští jsou jako děti zapsány na unavených srdcích celého týmu. Ale pozor, Pavel si na to vůbec nestěžuje. Jeho srdce stále bije pro Korintské.

Mojžíšova služba smlouvě vytesané do kamene vedla k zániku. Nemohla jinak. To ne proto, že byla nekvalitní, ale litery deseti slov samy o sobě nemohly dovést k životu. Dnes se říká: „Jo nějaký učenec, literát na kazatelně. Jen mudruje. Ale jeho litera zabíjí, nevede k životu! To musí přijít někdo pomazaný, opravdu duchovní, skutečně požehnaný, pak je to služba Ducha, která vede k životu.“ To je s odpuštěním naprostá hloupost. Všechny naše lidské služby spějí k zániku. Nemohou jinak. Jsou tak moc lidské!

Nebo se naopak říká: „Jó, kdyby se všichni lidé chovali podle Desatera, pak by svět vypadal jinak!“ Ale to je zavádějící! Desatero vede k Boží lásce a ta se ukázala na Ježíšově smrti za nás. Nemohlo to dopadnout jinak! Jeho srdce dotlouklo pro nás. Jeho lidství dospělo k zániku.

A proto je tu zmíněn ten Mojžíš! Nikdo z lidí se nedotýkal Boží přítomnosti, věčnosti, trvalosti a způsobilosti tak důvěrně, jako Mojžíš. A zároveň: Nikdo jiný než Mojžíš tak silně nezažíval omezenou trvalost lidského poznání a zážitku. Mojžíš si musel dávat na hlavu roušku či závoj, protože by bylo vidět, jak postupně pohasínala jasnost jeho tváře po příchodu z Boží blízkosti.¹ (3:7-18) A protože Mojžíše lidé šmírovali, kontrolovali a zkoumali,² skrýval jim tu konečnost a dočasnost celého zjevení. Nebyl to jen pocit vlastní neschopnosti udržet tu slávu, se kterým se musel Mojžíš srovnat. Ale zároveň to byla Mojžíšova zodpovědnost za lid, nechtěl aby se lidé potáceli mezi vyjatými okamžiky vytržení a následnými propady do obyčejnosti. Prostě - aby si Izraelité nevytvářeli mylné představy.

Celý ten příběh ze Staré smlouvy nám ukazuje nutnost zániku, člověčí nezpůsobilost k věčnému účelu. I Ježíš musel zemřít, jinak to nešlo. Ale pak přišla ta nová smlouva a my pak „víme, že Kristus, když byl vzkříšen z mrtvých, už neumírá, smrt nad ním už nepanuje.“ (Dopis do Říma 6:9) a tedy: „Nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu...“ (Dopis do Říma 14:7) Je tu nová způsobilost, která není tolik navázána na nás. Nemůžeme si ji přivlastnit a ovládat. Nemůžeme ji vyžadovat od lidí! Ale můžeme s ní počítat, proto Pavel říká: „Ne že bychom mohli tuto způsobilost přičítat sami sobě na základě toho, co je v nás; naše způsobilost je od Boha, který nás učinil způsobilými sloužit nové smlouvě, jež není založena na liteře, nýbrž na Duchu.“ (Dopis do Korintu 3:5n)

A tady je ta naše hledaná způsobilost obstát v kolektivu, v manželství, v práci, v rodičovství, ve studiu. A tady je ta způsobilost k životu se samým sebou, se svou povahou, se svými omezeními či se svou genialitou namíchanou s naprostou neschopností žít mezi lidmi. Tady je důvod ke shovívavému úsměvu nad všemi úspěchy a oceněními, které nasbíráme. Tady je důvod k pokoře starších lidí, kteří toho už tolik zažili a svoje zkušenosti nevnucují druhým s hořkostí, že je nikdo neposlouchá... Mám ještě pokračovat? Způsobilost, kompetence k dobru, schopnost dělat to, co se má a co vytrvá na dlouhé časy není z nás...

Ne, že bychom na sobě neměli pracovat, že bychom se neměli učit a trénovat. To ne, ale ta způsobilost k dobru je z podstaty Božím darem (tak si o ni říkejme v modlitbě) a nikdy si ji nepřivlastňujeme (ale vždycky znovu za ni děkujeme). A budme radostnými svědky lidské obyčejnosti a normalnosti (protože cokoliv dobrého není z nás) a trpělivě připomínejme a vytrvale vyučujeme nové

¹ „Potom přistoupili všichni Izraelci a on jim přikázal všechno, o čem s ním Hospodin mluvil na hoře Sínaji. Když k nim Mojžíš přestal mluvit, dal si na tvář závoj. Kdykoli Mojžíš vstupoval před Hospodina, aby s ním mluvil, odkládal závoj, dokud nevyšel. Pak vycházel, aby k Izraelcům mluvil, co mu bylo přikázáno. Izraelci spatřili Mojžíšovu tvář a viděli, jak mu kůže na tváři září. Proto si Mojžíš dával na tvář závoj, pokud nešel mluvit s Hospodinem.“ (Exodus 34:32-35)

² „Mojžíš vzal stan a postavil si jej venku za táborem opodál tábora a nazval jej stanem setkávání. Když někdo hledal Hospodina, vycházel ke stanu setkávání, který byl venku za táborem. **A když Mojžíš vycházel ke stanu, všichni lidé povstávali; zůstali stát, každý u vchodu do svého stanu, a hleděli za Mojžíšem, dokud nevešel do stanu.** Kdykoli Mojžíš vcházel do stanu, sestupoval oblakový sloup a stál u vchodu do stanu. A Hospodin rozmlouval s Mojžíšem.“ (Exodus 33:7-9)

křesťany tajemství způsobilosti ke službě nové smlouvě (protože pořád bude dost těch, kteří budou skrývat duchovno do nějaké neobyčejnosti, nadobyčejnosti a vytržení či „zvláštního projevu zbožnosti (do pokory pošmourné), do sebeponižování nebo tělesného umrtvování. Dobře přece víme, že to všechno nic neznamena pro ovládnání vášní.“ (Dopis Koloským 2:23) Ale jak řekl Pán Bůh skrze Zacharjáše: „Budete požehnáním, až vás zachráním. Nebojte se! Jednejte rozhodně.“ (8:12)

„Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu.“ (Dopis Tesalonickým 2:16-17)